

Nr 266.

Av herr **Hällgren m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställningar om vissa anslag rörande vägunderhåll och vägbyggnader.*

De anslag, som av årets riksdag begäras i bilaga till 1944 års statsverksproposition, sjätte huvudtiteln, till väg- och vattenbyggnadsväsendet, äro avsedda att täcka utgifterna för ifrågavarande ändamål för nästkommande budgetår, således ända fram till den 1 juli 1945. Under denna tidrymd kunna sådana förändringar ske i de mellanfolkliga handelsförbindelserna, att de återverka på trafikförhållandena i vårt land och medföra en förskjutning av person- och godstrafik från de nu hårt belastade järnvägarna till bilarna och bussarna, vilken ökade trafik å de allmänna vägarna i sin tur för med sig ökade kostnader för vägunderhållet. Vid en sådan trafikstegring med 50 % har väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknat de ökade underhållskostnaderna till 6 miljoner kronor och vid 100 % till 13 miljoner kronor. Dylika ökade underhållskostnader ha emellertid icke medräknats i anslagsräkningen.

I fråga om vägbyggnader till följd av trafikstegring utgår väg- och vattenbyggnadsstyrelsen från att de på tilläggsstat II för budgetåret 1940/41 anvisade s. k. B-anslagen alltjämt komma att finnas tillgängliga. Av departementschefens yttrande framgår att så icke torde bli fallet, när dispositionsrätten till ifrågavarande anslag kommer att upphöra i samband med tillkomsten för nästkommande budgetår av en beredskapsstat, avsedd att finansiera allmänna arbeten under en eventuell efterkrigs-kris. Medelsanvisning till vägarbeten, som påkallas av trafikstegring, i annan ordning än i samband med en eventuell efterkrigs-kris, synes sålunda icke komma att förefinnas under nästkommande budgetår.

Anslaget till barmarksunderhållet på landet för de allmänna vägarna under första halvåret 1944 har av riksdagen fastställts till i reservationsanslag 20 500 000 kronor. Till grund för detta anslags storlek lågo de för år 1942 beräknade underhållsstaterna, vilka emellertid överskredos med 3 200 000 kronor eller 6 %. Det konstateras sålunda, att beräkningarna varit knappa, vilket omdöme även med hänsyn till tendens av prisstegring gäller beräkningarna för år 1943. Under sådana förhållanden föreligger

skäl till antagande att även anslagen till vägunderhållet under första halvåret 1944 äro knappt tilltagna och att en del underhållsarbete blir eftersatt, vilket i sin tur kommer att belasta de för budgetåret 1944/45 till vägunderhåll begärda anslagen. Vissa stegringar av utgifterna för material och löner lära dessutom alltjämt näppeligen kunna undvikas. Det allmänna vägnätet är ej heller något färdigt och avslutat system utan nya vägar och gator tillkomma för allmänt och militärt bruk samt utöka de allmänna underhållskostnaderna.

I fråga om mindre vägförbättringar, som kunna utföras i vägförvaltningarnas egen regi och med arbetskraft från underhållsarbetarkåren, gäller att det, sett på lång sikt, är mera rationellt att nedlägga engångskostnader i en vägförbättring än att utföra ett ständigt återkommande underhåll med ändock dåligt resultat. Möjlighet till sådana vägförbättringar måste därför förefinnas.

Anskaffande av maskiner och uppförande av byggnader lära bliva ofrånkomliga vid en omorganisation av vägväsendet. De från myndigheterna utgående direktiven om yttersta sparsamhet ifråga om vägunderhållet samt bristen på material under senare år kunna ha medfört vissa underhållsarbetens eftersättande, vilka draga ökade kostnader, innan vägarna erhålla en ur allmänhetens synpunkt önskvärd standard. Utdikningar och regleringar enligt vattenlagen kunna framtvinga ombyggnader utav broar och trummor vid de allmänna vägarna, som icke på förhand äro kända eller kunna beräknas. Ur de anslag, som begärts till anläggning, ombyggnad eller förbättring av vägar, skola även bestridas kostnader för lösen av mark till färdigbyggda, under byggnad varande eller blivande vägföretag. Detta förhållande kommer givetvis att förminska arbetstillfällena, som eljest skulle erhållits genom anslagen.

Det vore i högsta grad önskvärt, i likhet med vad som skett i fråga om den förutvarande personalen vid vägväsendet, att även den vägarbetarkår, som i flera år arbetat vid de allmänna vägarna, även för framtiden kunde vara knuten till denna sysselsättning. För att detta skall kunna ske i största möjliga utsträckning utan risk för konkurrens med andra arbetslösa, då det gäller eventuella beredskapsarbeten, förefaller det som om anslagen till det allmänna vägväsendet borde höjas utöver de belopp, som i statsverkspropositionen begärts till det allmänna vägväsendet. Det förefaller som om sådana höjningar lämpligast kunde ske genom att anslaget »till Kungl. Maj:ts förfogande för oförutsedda ofrånkomliga utgifter» fastställdes till 5 000 000 kronor i stället för 1 500 000 kronor samt att anslaget till »förbättring av bygdevägar och ödebygdevägar» fastställdes till 3 000 000 kronor i stället för 1 500 000 kronor. Härigenom skulle Kungl. Maj:t och väg- och vattenbyggnadsstyrelsen få möjlighet bereda något tusental förutvarande vägarbetare fortsatt anställning.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställes vördsamt,

att riksdagen vid behandling av statsverkspropositionens sjätte huvudtitel, B. Väg- och Vattenbyggnadsväsendet, vägunderhåll och vägbyggnader, måtte besluta

1) att till *Barmarksunderhållet* för budgetåret 1944/45 anvisa ett *reservationsanslag av 51 700 000 kronor*,

2) att till *Förbättring av bygdevägar och ödebygdevägar* för budgetåret 1944/45 anvisa ett *reservationsanslag av 3 000 000 kronor*.

Stockholm den 22 januari 1944.

Elof Hällgren.

Evald Ericsson.

Jon. N. Jonsson.

Gust. Pettersson
i Hällbacken.

Gust. Larsson
i Julita.

C. P. Olsson,
Mellerud.

Lars Lindahl.

Edvin Gustafsson
i Bogla.

Nr 267.

Av herr **Håstad**, om *höjning av anslaget till bidrag till sjövärnsskåren.*

(Lika lydande med motion i Första kammaren nr 167.)

Stockholm den 22 januari 1944.

Elis Håstad.
